

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія викладачів природничих дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
«10» 09 2014р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0304 Право

Спеціальність 5.03040101 Правознавство
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення Університетський коледж
(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма _____ Географія _____ для студентів

галузь _____ 0304 Право

спеціальність _____ 5.03040101 Правознавство

„28” серпня, 2014 року - 22 с.

Розробник: Мальцева Людмила Володимирівна,
старший викладач циклової комісії природничих дисциплін
Університетського коледжу Київського університету імені
Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів
природничих дисциплін

Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії _____ Глухенька Л.М.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова
Заступник директора _____ (С.І. Дем'яненко)
з навчальної роботи
Заступник директора _____ (З.Л. Гейхман)
з навчально-методичної роботи

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від «5» вересня 2014 року № 1

“05” 09 _____ 2014 року Голова _____ (М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 2	<u>Галузь знань</u> 0304 Право	Нормативна (за вибором)
Загальна кількість годин – 52	<u>Спеціальність</u> 5.03040101 Правознавство	Рік підготовки: 1
		Семестр I,2
		Аудиторних 47
		Лекції 38 год.
		Практичні заняття 7 год
		Самостійна робота 5 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних I семестр – 1год II семестр – 1,5год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: « <i>молодший спеціаліст</i> »	Вид контролю: семестрова контрольна робота –2 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма з дисципліни « Соціально-економічна географія світу» є нормативним документом університетського коледжу, яка підготовлена на основі програми для загальноосвітніх навчальних закладів і враховує специфіку вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Курс економічної і соціальної географії світу узагальнює знання про цілісність світового господарства, про ресурси, населення та економічні можливості регіонів і найважливіших країн світу, про основні елементи географії міжнародних економічних відносин, а отже, дає змогу скласти уявлення про умови та можливості життєдіяльності господарства України в господарстві світу.

Основна мета курсу – сформувати у студентів цілісне уявлення про навколишній світ, показати глибокий взаємозв'язок природи, населення та господарства земної кулі, навчити просторовому мисленню, сприяти вихованню поваги й любові не тільки до своєї Батьківщини, а й до історії і культури інших країн та народів. Це особливо важливо сьогодні, коли світ змінюється з небаченою швидкістю, зростає кількість населення Землі, переплітаються економічні зв'язки, розширюється мережа глобальних комунікацій.

Мета реалізується через розв'язання наступних головних завдань:

- Формування в учнів цілісного географічного образу Землі через розкриття регіональних та планетарних закономірностей і процесів;
- Розкриття ролі географії у вирішенні економічних екологічних і соціальних проблем суспільства;
- Розвиток у студентів геопросторового мислення та вміння логічно викладати свої думки, що співвідносяться з реально пізнавальними географічними об'єктами;
- Обґрунтування доцільності наукового підходу до природокористування, єдності навколишнього середовища, людини та її діяльності в територіальному аспекті;
- Формування картографічної грамотності й культури;
- Виховання національно свідомого громадянина, патріота, дбайливого господаря, грамотної, освіченої людини, гуманіста і природолюбця;
- Вироблення в учнів умінь практично застосовувати здобуті географічні знання, користуватися джерелами географічної інформації, самостійно шукати, аналізувати й передавати її;
- Розвиток здатності до співробітництва при виконанні практичних робіт та екскурсій;
- Заохочення до самореалізації своїх здібностей, інтересів та життєвих планів засобами географії.

***У результаті вивчення курсу студент повинен
Знати:***

- природу Землі та її оточення;
- основні компоненти природи у найважливіших характеристиках і проявах, їх біосферне і соціальне значення;
- таксономію природних ресурсів;
- природні та ресурсні характеристики географічних світів, регіонів і держав;
- карту як науковий продукт і засіб для аналізу країн, континентів, природних, економічних і політичних явищ;

Вміти:

- здійснювати візуальний аналіз і цільовий опис за картами;
- виконувати різні побудови на основі індексів використання природних ресурсів;
- оцінювати біопродуктивність різних природно-кліматичних зон;
- здійснювати синтетичний, статистичний, графічний, модельний аналіз країни, регіону, континенту за певними природними, ресурсними, економічними і геополітичними характеристиками;
- складати якісний аналітичний текст здійсненого аналізу.

У студентів мають бути сформовані такі предметні компетенції:

Загальні компетентності з географії

- базові уявлення про різноманітність об'єктів і суб'єктів з географії;
- базові уявлення про історію становлення та розвиток географії як науки;
- володіння методами спостережень ,ідентифікації, класифікації та аналізу предмету діяльності;
- сучасні уявлення про принципи структурованої й функціональної організації географічних об'єктів;
- застосування сучасних методів роботи з об'єктами предмету діяльності;
- здатність до комунікації,ведення дискусії;
- базові знання про різноманітний світ географії, що відноситься до природничих та суспільних наук .

Предметні компетентності:

- вміння використовувати різноманітні способи отримання інформації про світ та мисленнєве моделювання природних процесів та явищ в часі і просторі ;
- усвідомлене використання географічних карт, набуття знань, умінь і навичок картографічного напрямку;
- вміння працювати з географічною,педагогічною літературою,
- володіння методикою географічних досліджень, вміння давати характеристику географічного об'єкта чи явища тощо,об'єктивно оцінювати події, що відбуваються в галузі природничої і суспільної географії та ін.);

- вміння поєднувати наукову і практичну підготовку, що дієво проявляється під час проходження студентами навчально-польових і фахових, педагогічних практик;
- вміння супроводжувати власні відповіді чи наукові доповіді сучасними аудіовізуальними засобами і комп'ютерними технологіями тощо;
- вміння вести бесіду, дискусію, володіти інтонацією; встановлювати ділові стосунки зі всіма учасниками педагогічного процесу
- вміння отримувати, систематизувати, пов'язувати з практичною діяльністю, з життям і діяльністю людини функціональні фахові знання, адаптувати їх до умов школи під час педагогічних практик; організовувати їх чітку і ефективну передачу;
- вміння організовувати свій робочий час; використовувати у роботі передовий досвід.

Програма складається з двох розділів, I – Загальна економіко-географічна характеристика світу, II – Регіональна географія. В першому розділі розглядаються основні риси політичної географії світу, дається оцінка світових природних ресурсів та основних рис географії населення. У другому – послідовно вивчаються всі історико - географічні регіони планети та окремі найважливіші країни світу. Значна увага приділяється характеристиці сусідніх з Україною держав.

Наведений у програмі перелік країн для вивчення є орієнтовними.

Програма курсу передбачає чотири практичні роботи. Практичні роботи виконуються під час вивчення тем, де вони передбачені, або у вигляді домашньої роботи. Дві з них оцінюються обов'язково, а інші за вибором викладача: у всіх студентів чи вибірково.

Багато питань курсу можуть бути вивчені студентами вибірково. При викладанні предмета рекомендується пропонувати студентам користуватися матеріалами із засобів масової інформації що їм допоможе краще розуміти та аналізувати сучасну політико-економічну ситуацію у світі.

У програмі подано орієнтовний розподіл годин за розділами та темами, і при необхідності він може бути змінений викладачем з урахуванням рівня підготовки студентів, наявності дидактичних матеріалів та інших чинників.

У процесі вивчення економічної і соціальної географії світу рекомендується широко використовувати картографічний, статистичний та ілюстрований матеріал.

Вивчення курсу “Соціально – економічна географія світу” здійснюється в I-II семестрах, він охоплює всього 52 години, з яких 46 годин – це аудиторні заняття, 6 годин – самостійне опрацювання. В кінці II семестру підсумковим видом контролю є семестрова контрольна робота.

3. ПРОГРАМА

Розділ I. Загальна економіко-географічна економіка світу

Лекція 1. Політична карта світу. Предмет економічної і соціальної географії світу. Поняття «територія», «країна», «держава». (2год.)

Вступ. Предмет соціально-економічної географії світу. Сучасна політична карта світу. Відмінність понять «країна», «держава», «територія». Історико-географічні регіони світу. Етапи формування сучасної політичної карти світу. Структура економічної і соціальної географії. Зв'язки економічної і соціальної географії.

Основні поняття теми: соціально-економічна географія світу, територія, країна, держава, суверенітет, акваторія, унітарна, федеративна держава, економічна географія, політична географія, соціальна географія, геополітика, етногеографія, політологія.

Лекція 2. Класифікація країн за формою правління. Типологія країн світу. (2год.)

Класифікація країн за формою правління. Основні форми державного устрою та правління країн світу. Особливості сучасної соціально-економічної типології та регіонального поділу країн світу. Етапи формування політичної карти світу. Залежні території. Роль міжнародних організацій в сучасному житті. Великі історико-географічні регіони світу.

Основні поняття теми: республіка, монархія, державний кордон, тоталітаризм, ВВП, аграрна, індустріальна країни, міжнародні організації, історико-географічний регіон, парламент, типологія, економічні організації, валютно-фінансові справи.

Лекція 3. Демографічна політика. Типи відтворення. Міграція світу. (2год.)

Кількість населення світу та окремих регіонів, країн світу. Відтворення населення. Типи відтворення населення. Природний і механічний рух населення. Демографічний процес та демографічні ознаки. Динаміка процесу природного приросту населення світу. Співвідношення населення за регіонами світу. Причини нерівномірного розміщення населення світу. Найбільші народи та найпоширеніші мови світу. Демографічна політика країн світу. Країни з найбільшою чисельністю населення. Визначення показників природного приросту.

Основні поняття теми: демографічна політика, демографічний вибух, міграція, природний рух, густота населення, відтворення, природний приріст.

Лекція 4. Розміщення населення на земній кулі. Густота населення. Урбанізація як всесвітній процес. (2 год.)

Механічний рух населення. Розселення населення, структура населення. Характерні риси сучасної урбанізації. Утворення мегаполісів. Динаміка росту кількості міст-мільйонерів. Темпи, рівні, форми урбанізації країн та регіонів.

Основні поняття теми: урбанізація, субурбанізація, мегаполіс, агломерація

Лекція 5. Статеве - вікова структура населення світу. Трудові ресурси. (2год.)

Основні міграції населення світу. Види міграцій населення – за напрямком, за тривалістю. Причини міграцій. Напрямки основних міграційних потоків наприкінці 20 століття. Вікова та статева структура населення. Середня тривалість життя населення за регіонами світу. Трудові ресурси і зайнятість населення. Структура зайнятості населення у країнах з різним рівнем економічного розвитку. Основні показники безробіття.

Основні поняття теми: безробіття, ринок праці, трудові ресурси, економічно-активне населення, показник «молодості», статеве - вікова піраміда, вікова структура, статеві структури населення, міграція, еміграція, імміграція, маятникова міграція.

Практична робота №1. Порівняльна оцінка трудових ресурсів і зайнятості населення в основних сферах господарств країни та регіонів світу. (2год.)

Лекція 6. Природні ресурси світу. Ресурсозабезпеченість. Природокористування. Класифікація природних ресурсів. (2год.)

Взаємодія суспільства і природи. Світові природні ресурси. Ресурсозабезпеченість. Відмінність між раціональним і нераціональним природокористуванням. Географія світових природних ресурсів: мінеральних, земельних, водних, лісових, Світового океану, рекреаційних. Основні напрями раціонального використання мінеральних ресурсів. Водозабезпечені і водо дефіцитні регіони світу. Значення для людства ресурсів Світового океану. Порівняльна характеристика забезпеченості природних ресурсів по регіонах світу. Найкрупніші басейни паливних ресурсів, рудних та країни, в яких вони знаходяться.

Основні поняття теми: природокористування, ресурсозабезпеченість, географічна оболонка, географічне середовище, природні умови, природні ресурси, невичерпні, вичерпні природні ресурси, відновлювані та не відновлювані ресурси, біологічні, енергетичні ресурси, рекреація.

Лекція 7. Мінеральні ресурси світу. Земельні, лісові ресурси. Ресурси Світового океану. (2год.)

Класифікація мінеральних ресурсів за вичерпністю, походженням та використанням людиною. Значення мінеральних ресурсів у житті людини. Закономірності поширення основних видів корисних копалин. Паливні, рудні та нерудні корисні копалини. Земельний фонд світу, структура світового земельного фонду. Характеристика лісових та водних ресурсів світу. Ресурси Світового океану.

Основні поняття теми: водні ресурси, мінеральні, енергетичні, біологічні ресурси, земельні ресурси, паливні, рудні, нерудні корисні копалини, ресурсозабезпеченість.

Практична робота №2. Порівняльна оцінка ресурсозабезпеченості двох окремих країн чи регіонів світу (за вибором). (1год.)

Лекція 8. Сучасне світове господарство та його основні центри. Міжнародний поділ праці. Загальна характеристика промисловості світу. (2год.)

Сучасне світове господарство. Міжнародний географічний поділ праці. Етапи формування світового господарства. Поняття «НТР» та її основні риси. Світове господарство в період НТР, вплив на галузеву структуру та територіальну організацію виробництва. Міжнародна господарська спеціалізація. Вплив НТР на технічну та технологічну базу господарства світу. Галузева структура зайнятості в різних країнах світу. Територіально-господарська структура світового господарства. Основні системи світового господарства. Загальна характеристика промисловості світу. Принципи розміщення основних галузей промисловості.

Основні поняття теми: система, комплекс, світове господарство, міжнародний поділ праці, географічний поділ праці, глобалізація, інформаційна – технічна революція, галузь, внутрішній валовий продукт, промисловість.

Лекція 9. Географія основних галузей промисловості. Світове сільське господарство. (2год.)

Географія основних галузей промисловості світу «енергетика, металургія, машинобудування, хімічна промисловість, лісова та деревообробна промисловість, легка та харчова промисловість. Світовий паливне енергетичний баланс. Типи країн з розвитком машинобудування. Виробництво автомобілів у світі.

Закономірності розвитку сільського господарства. Головні сільськогосподарські райони світу. Галузева структура, співвідношення рослинництва і тваринництва. Агровиробнича сфера сільського господарства. Земельні ресурси найбільших землеробських країн світу. Основні риси географії землеробства. Райони вирощування сільськогосподарських культур – виробництво зернових у країнах світу. Географія розміщення технічних культур. Основні риси географії тваринництва. Співвідношення між

землеробством та тваринництвом у структурі господарства окремих культур. Аграрні відносини – відмінність в економічно розвинутих країнах та країнах що розвиваються.

Основні поняття теми: сільське господарство, агропромисловий комплекс, агробізнес, агровиробнича сфера, технічні культури, ринок капіталу, валютний ринок, ринок праці, капітал. Експорт, імпорт. Зовнішня торгівля сальдо показник, галузі промисловості, машинобудування, кольорова металургія, паливно-енергетичний комплекс.

Лекція 10. Географія світового транспорту. (2год.)

Тенденції розвитку транспортної системи світу: мережа шляхів сполучення. Роль транспорту в світовому господарстві. Класифікація транспорту за видами роботи. Транспортна система світу: система країн СНД, система азійського типу, система Африки та Латинської Америки. Міжнародний туризм. Напрями зовнішньо економічних зв'язків. Транспортні системи світу. Основні види транспорту. Структура світової транспортної системи. Причини зростання ролі транспортної системи у світовій інфраструктурі.

Основні поняття теми: глобальні проблеми людства, міжнародний тероризм, глобальна безпека, транспорт, морський, залізничний, трубопровідний, гужовий види транспорту.

Лекція 11. Глобальні проблеми людства: Екологічна, демографічна, економічна, соціальна, політична. (2год.)

Причини виникнення та особливості глобальних проблем людства. Розглянути можливі шляхи подолання проблем. Глобальна військово-політична ситуація на початку 21 століття. Сутність глобальних проблем. Загальні риси глобальної екологічної ситуації. Проблема використання ресурсів Світового океану. Можливості розвитку енергетики майбутнього. Причини виникнення та особливості глобальних проблем людства. Можливості та шляхи подолання глобальних проблем людства.

Основні поняття теми: глобальна проблема, раціональне використання, мінеральні ресурси, екологічна криза, катастрофа, науково-технічний прогрес, геополітична проблема, нераціональне природокористування.

Розділ II. Регіони та країни Світу.

Лекція №12. Країни Європи. Загальна характеристика регіону. Економіко-географічна характеристика ФРН. (2год.)

Загальна характеристика Європи. Склад регіону, його населення. Політична карта Європи. Природно-ресурсний потенціал регіону. Характерні риси економічного розвитку. Транспортна інфраструктура та зовнішньо-

економічна діяльність. Внутрішньорегіональні відмінності. Значення фінансової діяльності в розвитку господарства країн регіону. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні відмінності господарського розвитку країн в межах регіону. Інтеграційні процеси в Європі. Європейський Союз. Сучасний розвиток регіону. Причини високого індустріального розвитку країн Західної Європи. Географічне положення та природно-ресурсний потенціал ФРН. Населення і міста. Особливості розвитку країни. Зовнішньо-економічна діяльність. Експортна орієнтація та напрями імпортової залежності господарства країни.

Основні поняття теми: історико-географічний регіон, «велика сімка», Європейський союз. Країни члени Ради Європи, зовнішньо-економічна діяльність, Західна Європа.

Лекція №13. Економіко-географічна характеристика Великої Британії. Економіко-географічна характеристика Франції. Економіко-географічна характеристика Італії.(2год.)

Особливості економіко-географічного положення Великої Британії та Франції. Сторінки освоєння території країн. Економічний потенціал та політичний вплив країн в сучасному світі. Населення: закономірності зростання, етнічний склад, трудові ресурси, соціальна структура суспільства. Процеси урбанізації. Галузева та територіальна структура господарства Великої Британії та Франції. Географія промисловості, сільського господарства. Найбільші промислові та сільськогосподарські райони, галузі міжнародної спеціалізації. Екологічні проблеми країн. Участь Великої Британії і Франції в міжнародному географічному поділі праці. Експортна орієнтація та напрями імпортової залежності господарства країн. Специфіка зовнішніх економічних зв'язків Німеччини та Франції. Транспортна система. Провідні позиції в туристичному бізнесі Франції. Головні особливості ЕГП Італії. Природні ресурси країни. Особливості рельєфу, клімату Італії. Динаміка кількості населення, етнонаціональна, релігійна структура. Найбільші міста. Господарство Італії. Головні особливості та структура промисловості. Сільське господарство. Транспорт, зовнішньо-економічні зв'язки. Загальна характеристика держав сусідів України. Сучасний стан економіки. Галузева структура господарства, їх територіальні відмінності.

Основні поняття теми: економіко-географічне положення. Економічний потенціал, природні ресурси, галузева структура, центр промисловості, енергетика, господарство, мегаполіс, агломерація, економічний показник, туризм.

Практична робота №3. Порівняльна характеристика промисловості ФРН і Франції, Великої Британії і Італії (за вибором).(2 год.).

Лекція №14. Загальна характеристика країн Азії. Економіко-географічна характеристика Японії (2год.)

Загальний огляд. Склад регіону. Різноманітність країн. Особливості господарства. Роль країн Азії в світі. Регіон перехрестя важливих морських комунікацій. Туризм. Країни регіону. Загальна характеристика населення.

Основні поняття теми: регіон, мінеральні ресурси, «азіатські дракони», господарство, промисловість, сільське господарство, етнос, культура, міграції, статеві-вікова структура.

Лекція №15. Економіко-географічна характеристика Китаю. Економіко-географічна характеристика Індії. (2год.)

ЕГП, історико-культурні особливості країни. Особливості населення країни. Роль НТР в економіці Японії. Галузева і територіальна структура господарства. Спеціалізація країни в світовому господарстві. Зовнішньоекономічні зв'язки Японії. Китай. Особливості розселення, демографічна політика і трудові ресурси Китаю. Особливості економічної політики Китаю, галузі міжнародної спеціалізації. Особливості галузевої структури господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Відмінності між Західним і Східним Китаєм; концентрація промислового сільськогосподарського виробництва в Східному Китаї.

Індія. Географічне положення. Культурно-історичні особливості країни. Природні умови і ресурси. Розміщення населення і господарства. Роль країни в регіоні та в світі.

Основні поняття теми: внутрішній національний продукт, структура промисловості, сільське господарство, зовнішньоекономічні зв'язки, рельєф, клімат, корисні копалини, земельні ресурси, світове господарство, населення, екібана, релігія.

Лекція №16. Країни Північної Америки. Економіко-географічна характеристика Канади, США. (2год.)

Загальна характеристика країн Північної Америки. Склад території. Особливості економіко-географічного положення. Сторінки освоєння регіону та формування території США і Канади. Роль переселенців у розвитку економіки регіону. Українська діаспора. Канада. ЕГП. Особливості розміщення населення. Українці в Канаді. Найбільші міські агломерації. Господарство Канади. Роль країни в міжнародному географічному поділі праці. Географічне положення США. Найбільша за економічним потенціалом та політичним впливом країна сучасного світу. Населення: закономірності зростання, етнічний склад, трудові ресурси, соціальна структура суспільства. Процеси урбанізації. Галузева та територіальна структура господарства, галузі міжнародної спеціалізації. Найбільші промислові та сільськогосподарські райони. Специфіка зовнішніх економічних зв'язків США.

Основні поняття теми: економіко-географічне положення, господарство, регіон, місто, населення, діаспора, промисловість, природні ресурси, урбанізація, релігія, етнос, принципи розміщення.

Практична робота №4. Порівняльна характеристика господарства головних економічних регіонів США: північного, південного, західного. (2год.)

Лекція № 17. Країни Латинської Америки.(1 год) ТОЗ. (1год)

Центральна та Південна Америка. ЕГП та склад території. Політична карта. Різноманітність країн (за розмірами території, кількістю населення, адміністративно-територіальним устроєм, формою правління, рівнем економічного розвитку тощо). Особливості населення. Основні риси географії сільського господарства, промисловості, транспорту. Екологічні проблеми. Участь регіону в міжнародному географічному поділі праці.

Основні поняття теми: регіональний поділ, економіко-географічне положення, корисні копалини, мінеральні ресурси, населення, урбанізація, агломерація, трудові ресурси, економічно-активне населення, галузі господарства, центр, регіон, машинобудування, науково-технічний прогрес.

Семестрова контрольна робота. (2год.)

Лекція № 18. Країни Африки. (2год.)

Загальний огляд. Склад території. Різноманітність країн. Історія формування політичної карти. Характерні риси населення, типи розселення та урбанізації в країнах Африки. Природно-ресурсний потенціал та його використання. Особливості територіальної та галузевої структури господарства країн Африки. Найбільші країни.

Основні поняття теми: економіко-географічне положення, господарство, регіон, місто, населення, діаспора, промисловість, природні ресурси, урбанізація, релігія, етнос, принципи розміщення.

Лекція № 19. Австралія.Океанія.(2 год)

Австралія. Особливості розміщення населення, найбільші міські агломерації. Особливості економічного розвитку. Географія промисловості, сільського господарства, транспорту. Етнічна карта регіону.

Основні поняття теми: економіко-географічне положення, господарство, регіон, місто, населення, діаспора, промисловість, природні ресурси, урбанізація, релігія, етнос, принципи розміщення

4. Структура навчальної дисципліни «Соціально-економічна географія світу»

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			
			лекції	пр. робо-та	сам. робо-та	сем. контр. роб.
Розділ І						
Загальна економіко-географічна характеристика світу						
Тема 1. Політична карта світу. Класифікація країн за формою правління. Типологія держав за структурою господарства, економічним розвитком.	5	4	4		1	
Тема 2. Населення світу. Типи відтворення. Демографічна політика. Урбанізація, еміграція. Статевий віковий склад населення	9	8	6	2	1	

світу.						
Тема 3. Світові природні ресурси. Ресурсу забезпеченість, природокористування. Географія світових природних ресурсів.	5	5	4	1		
За I семестр	19	17	14	3	2	
Тема 4. Світове господарство. Міжнародний географічний поділ праці. НТР та її основні риси, вплив на галузеву структуру та територіальну організацію виробництва.	8	6	6		2	
Тема 5. Глобальні проблеми людства. Роль світової громадськості у їх розв'язанні.	2	2	2			
Розділ II Регіони та країни світу						
Тема 6. Країни Європи. Загальна характеристика регіону, його склад. Населення, міста. Економіко-географічна характеристика ФРН.	7	6	4	2	1	
Тема 7. Країни Азії. Загальна характеристика країн Азії. Економіко-географічна характеристика Японії.	4	4	4			
Тема 8. Країни Північної Америки. Економіко-географічна характеристика Канади, США.	6	6	4	2		
Тема 9. Країни Латинської Америки. Загальна характеристика. Семестрова контрольна робота.	4	2	2			2
Тема 10. Країни Африки. Австралія та Океанія.	2	2	2			
Всього за II семестр	33	28	24	4	3	2
Всього за рік	52	47	38	7	5	2

Навчально-методична карта дисципліни «Соціально-економічна географія світу». I семестр

Разом аудиторних -19год., лекцій-14год., практичних робіт - 3год., самостійна робота-2год.

	Розділ I										
Назва розділу	Загальна економіко-географічна характеристика світу										
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Теми лекцій	Політична карта світу. Форми адміністративно-територіального устрою.	Класифікація країн за формою правління. Типологія країн світу.	Населення світу. Типи відтворення населення. Міграції.	Густота населення. Урбанізація, як всесвітній процес.	Статеві-віковий склад населення. Трудові ресурси та зайнятість населення.		Світові природні ресурси. Ресурсозабезпеченість та природодокористування.	Географія світових природних ресурсів.			
Теми практичних робіт						Практична робота №1. Порівняльна оцінка трудових ресурсів і зайнятості населення в основних сферах господарства.			Практична робота №2. Порівняльна оцінка ресурсозабезпеченості країн світу.		
Види поточно-го контр.							ТОЗ				

Навчально-методична карта дисципліни «Соціально-економічна географія Світу». II семестр

Разом аудиторних 30год., лекцій 24год., практичних робіт - 4год., самостійна робота - 3год., модульна к/р-2год.

	Розділ II															
Назва розділу	Регіональний поділ країн світу															
Лекції	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Дати																
Теми лекцій	Світове господарство. Основні риси, галузева структура.	Промисловість. Сільське господарство світу.	Географія світового транспорту.	Глобальні проблеми людства.	Країни Європи. Загальна характеристика регіону.	ЕГХ Великої Британії, Франції, Італії.		Загальна характеристика країн Азії. Японія.	ЕГХ Індії, Китаю.	Країни Північної Америки. ЕГХ Канади, США.		Країни Латинської Америки		Країни Африки. Загальний огляд	Австралія та Океанія. Особливості розміщення населення.	
Теми практичних робіт							Практична робота №3. Порівняльна характеристика промисловості ФРН, Франції.				Практична робота №4. Порівняльна характеристика США.					
Види поточного контролю				ТОЗ			ТОЗ					ТОЗ				
Підсумковий контроль													к/р			

5. Теми практичних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Порівняльна оцінка трудових ресурсів і зайнятості населення в основних сферах господарства країн та регіонів світу.	2
2	Тема: Порівняльна оцінка ресурсозабезпеченості двох окремих країн чи регіонів світу.	1
3	Тема: Порівняльна характеристика промисловості ФРН і Франції, Великої Британії і Італії (за вибором).	2
4	Тема: Порівняльна характеристика господарства головних економічних регіонів США: північного, південного, західного.	2
	Разом	7

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Політична карта світу. Міжнародні організації.	1
2	Тема 2. Населення світу. Етнічний, релігійний склад населення.	1
3.	Тема 4. Світове господарство. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародний туризм.	2
4.	Тема 6. Країни Європи. Держави сусіди України. Характеристика зв'язків України з країнами-сусідами.	1
	Разом	5

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1). За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (*Power Point* - презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи, лабораторні роботи.
- 2). За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: ***індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.***
 - 3). За ступенем складності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
 - 4). За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- 1). Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій).

8. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Соціально-економічна географія світу» оцінюються за 12-ти бальною шкалою. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю.

У процесі оцінювання навчальних досягнень молодших спеціалістів з фізики застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, тематичний облік знань, семестрова контрольна робота.

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи практичного контролю: дослід, лабораторна робота, спостереження.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

При оцінюванні рівня навчальних досягнень з географії враховується:

- рівень оволодіння географічними ідеями, що становлять важливу складову загальнонародської культури: рівні організації живої природи, зв'язок будови і функцій, історичний розвиток природного середовища, цілісність і саморегуляція живих систем, зв'язок людини і природи;
- рівень умов використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, уміння робити висновки та узагальнювати знання, виконувати практичні роботи;
- рівень оволодіння практичними уміннями та навичками, спостереження та дослідження природного.

Всі види оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюються за критеріями наведеними в таблиці

Рівні навчальних досягнень студента	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
Початковий	1	Студент розпізнає деякі географічні об'єкти і називає їх (на побутовому рівні)
	2	Студент описує деякі географічні об'єкти за певними ознаками. За допомогою викладача за типовим планом характеризує природні географічні об'єкти.
	3	Студент має фрагментарні уявлення з предмета вивчення, виконує найпростіші географічні спостереження.
Середній	4	Студент знає окремі факти, що стосуються географічних об'єктів, за допомогою фрагментарно характеризує окремі географічні поняття, об'єкти.
	5	Студент відтворює навчальний матеріал з допомогою вчителя, дає визначення деяких понять; дає неповну характеристику загальних географічних об'єктів.
	6	Студент самостійно відтворює значну частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя порівнює географічні об'єкти: описує окремі спостереження за природою та визначає економічні показники.
Достатній	7	Студент самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний навчальний матеріал, класифікує географічні об'єкти, економічні показники; самостійно виконує практичну роботу згідно з інструкцією, описує хід роботи; наводить потрібні приклади.

	8	Студент виявляє розуміння основоположних географічних теорій і фактів, наводить приклади на підтвердження його: складає економіко-географічні характеристики та аналізує господарство світу.
	9	Студент володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у стандартних ситуаціях, робить висновки; робить окремі висновки з практичної роботи вміє характеризувати географічні показники розвитку господарства.
Високий	10	Студент володіє засвоєними знаннями і використовує у нестандартних ситуаціях, самостійно використовує географічну інформацію ; аналізує засвоєний матеріал, робить висновки.
	11	Студент володіє глибокими знаннями з предмету, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, знаходить і аналізує додаткову інформацію; робить поетапні спостереження за перебігом подій.
	12	Студент має системні знання з предмету, свідомо використовує їх, у тому числі й у проблемних ситуаціях, самостійно оцінює економіку країн світу; робить обґрунтовані висновки з географії, експериментує, розв'язує глобальні проблеми людства.

9. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- електронна бібліотека медіа файлів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

10. Рекомендована література

Базова

1. Безуглий В.В. Економічна та соціальна географія зарубіжних країн світу. Київ, «Грамота», 2009р
2. Коберник С.Г. Географія 10 кл., Харків, «Оберіг», 2012 р.
3. Паламарчук Н.Р. Географія 10 кл. «Генеза», 2012 р.

4. Топузов О.М. Економічна і соціальна географія світу, Київ «Зодіак-ЕКО», 2005 р.
5. Яценко Б.Т. Географія світу, Київ, «Форму», 2004 р.

Додаткова

1. Ковальчук І.П. Усі географічні назви (за шкільною програмою), Харків: «Торсінг плюс», 2007р.
2. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія в опорних схемах та картосхемах, Київ: «Грамота», 1999р.
3. Клименко В.Г. За сторінками шкільного підручника географії, Харків: «Основа», 2007р.
4. Максаковський В.П. Економічна і соціальна географія світу. Київ: Радянська школа, 1991р.
5. Сорока М.В., Пасенко Л.О. Новий довідник. Географія. Київ: «Казка», 2010р.
6. Ципін В.Л. Географія словник-довідник. Харків, 2005р.